

VISDOM

En tidning från Visby domkyrkoförsamling

Reningsbad för Sankta Maria

EN KASSE HOPP
MED BARNEN UT I VÄRLDEN

En altartavla för samtiden

Stora kapellet har fått en ny altartavla, singerad sandabon Matti Nurmi, vilken välkomnades vid högmässan den 23 mars. 1995 stals det krucifix som Gotlandskonstnären Bertil Nyström utformade, ett föremål som tyvärr aldrig återfunnits och som var placerat som en pendang till altaret som i Stora Kapellet är placerat i väster.

Frågan om en ersättning för krucifixet löstes under en tid med ett enklare ikontryck från F:a Ikonostasion, en bild som senare ersattes med en målad ikonbild av Katriina Fyrlund. Denna bild kommer nu att placeras

i sakristian där den också färgmässigt kommer mer till sin rätt i sakristians mer ockrafärgade interiör.

Under sommaren 2013 visades konst av Kristina Laurent och Matti Nurmi i domkyrkan under rubriken "Kommentarer till ett rum". En del av Nurmis verk exponerades i Stora Kapellet. Tanken väcktes då att ge Nurmi uppdraget att göra ett förslag till en ny altarbild i kapellet.

Bilderna visar tillfället då verket levererades och förutom konstnären själv syns domkyrkoförsamlingens Frans Haraldsson och Rolf Wattskog placera in tavlan inför uppsättningen.

Pensionär till pensionär

Efter det goda gensvaret med "familj till familj" utökar diakon Christer Schwartz arbetet. Nu vänder sig även han och församlingen till pensionärerna.

På Gotland finns fler pensionärer än du anar som av olika skäl kan ha det ekonomiskt tufft under en längre eller kortare period. Därför kan alla som behöver hjälp med något kontakta Visby domkyrkoförsamlings expedition, telefon 0498-20 68 00, eller mailar diakon Christer Schwartz christer.schwartz@svenskakyrkan.se.

Christer diskuterar behovet och lägger ut frågan här efter det som saknas. Det kan vara en matkasse, en säng, eller varför inte skjuts till något evenemang...

Bakom gruppen står Svenska kyrkan och Visby domkyrkoförsamling. Inget medlemskap i Svenska kyrkan krävs för att vare sig dela med sig eller ta emot genom den här gruppen. Här ligger fokus på att kunna dela med sig till en medmänniska av det man kan avvara.

Basen finns i Tjelvarkyrkan. Tanken är framförallt att EN PENSIONÄR som har möjlighet hjälper EN ANNAN PENSIONÄR som behöver!

Den 23 april klockan 15 bjuder kyrkan in till träff med information och undrhållning. Slut cirka 18:15.

En kasse

Det är inte alla som tar det där sista steget. Inte många som går från ord till handling. -Jag kommer aldrig att glömma hans ansiktsuttryck, och efter en liten stund frågade han om han fick ge mig en kram, berättar Lisa Andersson. -Jag har aldrig fått en sån kram förut.

Birkakassen är Lisas idé och gymnasiearbete. Till tredje året på estetiska programmet med inriktning bild och form på Elfrida Andrégymnasiet hade hon tidigt en färdig tanke på vad och hur hon skulle göra. Och att det skulle göras i "rätt ordning".

-Något som kan vara lite svårt att göra som student är att skänka något, att ge ett bidrag. Jag har ofta gått förbi Birkagården och tänkt på de hemlösa och att jag måste göra något.

Men innan Lisa kunde börja göra någon kasse fanns det mycket att göra. Inte minst att ringa Birkagården och göra ett studiebesök på plats. Föreståndaren Tommy Wissing visade henne runt i lokalerna och berättade hur det går till på härbärget, vilka det finns till för och lite om de människor som kommer dit.

Samtidigt skulle själva designen på kassen

”Ingen kan göra allt, men alla kan göra något” brukar det heta. Lisa Andersson har gjort något som betyder allt för andra.

för tak, hem och hjärta

skapas, kontakter med återförsäljare knyts, 600 foldrar att beskriva projektet med tillverkas och vikas, och marknadsföring via sociala medier påbörjas.

-Tanken med trycket är att visa olika sorters boenden. Men där finns även en människa utan tak över huvudet, berättar Lisa Andersson om valet av motiv.

Kassen kunde börja delas ut till återförsäljarna i november, och lagom till jul var alla färdigtryckta. Många köptes som julklapp, och mellan jul och nyår fick Lisa göra tre vändor extra till återförsäljarna. Mycket tack vare ”hemvändarna” som fått nys om kassen genom bland annat Facebook.

Nu är snart Lisas mål med 200 kassarna sålda. Då kan hon lämna över 16 000 kronor till Birkagården.

-Det är åttio kronor per kasse som går till Birkagården. Priset fick anpassas till kostnaderna för tryck och material. Men jag har inte räknat på hur många timmar jag lagt ner på detta. Jag inte gjort detta för att tjäna pengar på det heller.

Lite kan man ändå säga att Lisa fått tillbaka. Mannen som gav henne kramen var hemlös och bodde på Birkagården. Hon

hade ofta passerat honom cyklande, och han hade ofta berömt henne för hennes fina cykel. Strax innan jul valde hon att köpa lite julgodis och skyndade sig tillbaka där hon fått komplimangen. Och mannen var kvar.

-”Hej. Du har glatt mig med ditt beröm för cykeln och jag ville tacka med en julklapp” sa jag, och jag kommer aldrig att glömma hans ansiktsuttryck, berättar Lisa.

-Sedan visade jag honom kassen jag hade med mig och berättade att jag hade gjort den, och då sken han upp ännu mer. För visst kände han igen den.

-Det var ett starkt möte som blev en stor del av projektet.

Text och foto: Mattias Wahlgren

Ungdomens hus Fenix, Röda korsets Kupan, Leva Kungslador, Bertholdsson och Holm, Bolaget, Wallers, Amarillo och Bakfickan har varit med och sett till att Lisa snart sålt slut och nått sitt mål med 200 kassar.

260 kilo vägde denna ljuskrona från början. Även när det som gick att ta bort hade avlägsnats så fick kronan hänga kvar. Kent Malmqvist, Niklas Kinberg och Lenny Einarsson såg till att den fick hänga på ett mer skyddat ställe.

Högre går det inte att komma. Väl uppe under valven är det även möjligt att se detaljer och strukturer på ytan, även om inget nytt kom i ljuset denna gång.

Så här tar vi ha

Text och foto: Mattias Wahlgren

Domkyrkan är en arbetsplats även under restaureringar. Ett flertal av Byggnadshyttans personal har varit på plats, samt några större maskiner. Därför har även golven, förutom orglar, altare och predikstol, skyddats med allehanda skivor.

Freddie Larsson "målar", eller snarare suddar, fram den gamla väggen bakom all smuts. Det används inte bara på kalkstensväggarna, utan även på valvstenarna. Ibland räcker inte det på just valven, men då täcks ytan istället med latex som får stelna. Därefter skalas, dras, latexet av från ytan och drar med sig smuts och avlagringar.

nd om vårt gemensamma kulturarv

Visby domkyrka Sankta Maria är Gotlands mest besökta rum med cirka 250 000 besökare årligen. Anledningen till att besöka Sankta Maria kan skifta; man vill njuta av musik, i stillhet tända ett ljus, slippa larmet utanför kyrkans murar, fira gudstjänst i gemenskap med andra eller känna historiens vingslag under de medeltida valven. Men en rik och på många sätt vördnadsfull historia får inte skymma det faktum att Sankta Marias viktigaste tid är nu.

Välkommen in under hela restaureringsperioden!

Gomma pane är brödet som är bra för gamla väggar, och mindre bra för hungriga magar. Om nu någon skulle fundera på att smaka...

Fyra våningar med byggnadsställningar i kyrkorummet. Det går åt en hel del material för att rengöra kyrkvalv mer än 15 meter upp.

Det är inte alltid som det självklara är det enklaste. Eller det bästa. Språk till exempel. Det får vi alltid med oss, från våra föräldrar, och vi lär oss av dem. Men så är det inte alltid.

- Språket är en nyckel för att kunna komma in i samhället, att få arbete eller för att kunna studera. Men det får inte vara ett hinder som måste överstigas. Vi vill skapa mötesplatser där alla kan träffas utan problem eller konflikter. Som i idrotten. Där kan barnen mötas, där blir de glada av leken och anstränger sig ännu mer för att lära sig språket och på så sätt kunna delta ännu mer i leken.

BÄRNSOLDATER I BURUNDI

Det säger Claudine Tuyisabe som kom till Sverige 2006 som flykting från inbördeskrigets Burundi. Flykten hade sin grund i hans arbete för de mänskliga rättigheterna i allmänhet, och barnens rättigheter i synnerhet. Själv förlorade han sina föräldrar som 13-åring.

- Jag såg att fri utbildning var nyckeln. Skolavgifterna gjorde att väldigt få hade råd att gå i skolan, och krigsdrabbade barn, som de föräldralösa, rekryterades som barnsoldater. I Burundi fanns det då 600 000 behövande barn, berättar Claudien Tuyisabe.

I Sverige hamnade han på Gotland, och på Gotland var han med och bildade Demokrati för Barns Framtid, ett projekt där aktiviteterna uppmuntrar deltagarna att lära sig språket. Såväl Röda korset som Rädda barnen och även Region Gotland är involverade.

BARNEN BYGGER KOMPETENS

- För att skapa integration måste vi skapa trygghet för barnen. Samtal om arbete är bra, men när integration diskuteras glöms ofta barnen bort. Vi måste hjälpa vuxna och barn att skapa nära relationer, säger Claudien.

Det handlar om långsiktighet, där barnen får med sig språket hem och kan berätta hur samhället fungerar. Barnen bygger upp en kulturkompetens och kan hjälpa sina föräldrar bland annat som naturliga tolkar.

- Barnen blir även ambassadörer för hur integration går till. Vi hjälper bland annat

Foto: Mattias Wahlgren

MED BARNEN OCH GOTLAND I BAGAGET

När Claudien Tuyisabe kom till Sverige tog han med sig sin del av världen till Gotland. Men idag tar istället Claudien Gotland med sig ut i världen.

barnen att komma in i olika idrottsklubbar där de berättar om våra aktiviteter, och de bjuds även in till andras. Vi försöker även hjälpa till med medlemsavgifter och med pengar till utrustning om vi kan. På så sätt deltar barnen i samhället och får även en bättre hälsa.

FILM OM GOTLAND

Demokrati för Barns Framtid har även blivit uppmärksammat utomlands genom EU. Det började med att Inger Harlevi för ett år sedan berättade om DBFs verksamhet för Europarådet. Detta ledde till att DBF blev ett av tio integrationsprojekt inom unionen och som valdes ut. Claudien fick inte bara berätta om sitt projekt, utan det gjordes även en film som visades i Turin i februari

år. En film om ett väldigt uppskattat projekt, som förhoppningsvis kan bidra till ökad förståelse och snabbare integration av invandrare runt om i Europa. Och en film som satte Gotland på ytterligare en karta!

STOLT GOTLÄNNING

- Inte bara svenska regioner som Malmö och Norrköping vill komma hit, utan även från andra länder för att se hur vi har lyckats, säger Claudien.

- När vi var i Turin ville alla komma hit och titta. Jag var väldigt stolt över att få representera ön och berätta att ”vi är gotlänningar. Vi gör saker annorlunda och det gör vi bra”.

Foto: Bilder från DBFs hemsida

DEMOKRATI FÖR BARNES FRAMTID ÄR EN IDEELL FÖRENING. SOM EN SÅDAN ÄR DE I BEHOV AV FRIVILLIGA KRAFTER OCH LEDARE FÖR ATT KUNNA FORTSÄTTA GÖRA ETT BRA ARBETE. VIA HEMSIDAN WWW.DEMOKRATIFORBARNESFRAMTID.SE KAN DU KONTAKTA FÖRENINGEN OCH LÄSA MER OM DERAS INTEGRATIONSARBETE.

Jesus föddes i ett ramaskri av nöd
Världens hela smärta drabbade honom
Inget mänskligt var honom främmande
Han såg världen underifrån

Flykting var han, förföljd och förklarad sinnessjuk
I ångest, under tortyr och med en helvetisk död,
delade han människans villkor till det yttersta
Hans vänner svek honom i Getsemane

Gränslös kärlek väjde inte för dödsriket
I det definitiva och bottenlösa mörkret
besegrade Jesus döden
I jordens mörker brast vetekornet,
livet började om

Jesus tas ner från korset.
Presenningsikon av Mats
Hermansson.

PÅSKEN NÄR LIDANDE VÄNDTS TILL LIV

Livet skulle upphöra om inte frön begravdes i den mörka jorden och dog. När livet går förlorat, så segrar livet. Den som ger sig själv åt andra dödar ett stycke själviskhet. Den människan vinner liv, oväntat och plötsligt. Vi förlorar nämligen inte basen för vårt liv om vi släpper taget. Tvärtom.
Det rinner till.

Påskdramat är inte möjligt att förpassa till historien utan är något som pågår varje dag. Det finns oändligt många människor som torteras och förnedras, som töms på blod och livsmening i människornas värld. Det skedde i går, det sker i dag – just i denna minut och det kommer att ske i morgon. Runt om vårt klot

tvingas människor att uppleva påskens smärta på sin egen kropp.

Uppståndelse betyder att det som blivit fördärvat och förstört återställs. Det gäller inte bara på det kosmiska planet utan också i våra egna liv. Det som förstörts i en relation, det som gått sönder i ett äktenskap, det som gått i stå, en grå vardag... allt kan genomgå påskdramats mysterium. Påskerfarenheten ropar rakt in i vårt liv: Ge inte upp, hur mörkt det än ser ut!

Glad påsk!

Mats Hermansson
Domprost

